

VU Research Portal

Privatiseer bouwtoezicht niet

Neerhof, A.R.; van Gulijk, S.

published in
TROUW Dagblad
2017

document version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)
Neerhof, A. R., & van Gulijk, S. (2017). Privatiseer bouwtoezicht niet. *TROUW Dagblad*, 15.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

De Eerste Kamer heeft gelukkig geen fiat gegeven aan het krakende wetsvoorstel voor het bouwtoezicht. Dat biedt volgens **Neerlof** en **Van Gulijk** een kans om het wel goed te regelen

In 2015 vielen in Alphen aan den Rijn twee hijskranen om toen ze een brugdek hesen. FOTO JERRY LAMPEN, ANP

Privatiseer **bouwtoezicht** niet

De veelstemmige kritiek op het wetsvoorstel om het bouwtoezicht te privatiseren kreeg onlangs gehoor. In de Eerste Kamer kreeg het geen meerderheid. En dat is maar goed ook, het wetsvoorstel piept en kraakt. Met de huidige opzet neemt de kans op incidenten niet per se af. Integendeel. Dit gebrek aan steun is echter ook een kans op een plan dat écht kwaliteitsverbetering brengt.

Het toezicht op bouwplannen schiet nu in de praktijk vaak tekort. Zowel bij het ontwerpen als het uitvoeren van een bouwwerk zien de gemeentelijke toezichthouders fouten over het hoofd. Incidenten als de omgevallen hijskraan in Alphen aan den Rijn, het instorten tijdens de bouw van het dak van de tribune Grolsch Veste en van de parkeergarage bij Eindhoven Airport zijn verontrustende voorbeelden.

In het wetsvoorstel 'Kwaliteitsborging voor het bouwen' dat bij de Eerste Kamer op tafel lag, toetsen gemeenten

bouwplannen niet meer vooraf en houden ze ook niet langer toezicht tijdens de bouw. Deze verantwoordelijkheden worden overgeheveld naar private kwaliteitsborgers. Dat moet marktpartijen meer prikkelen om zelf verantwoordelijkheid voor de bouwkwaliteit te nemen, met als voordeel dat de kosten om fouten te herstellen dalen. Echter, gemeentebesturen blijven degene die sancties opleggen als een bouwwerk niet voldoet aan de voorschriften.

Daarop kwam veel kritiek. De vier grote steden (G4) verzetten zich tegen een wet waarin gemeenten wel verantwoordelijk zijn voor adequaat ingrijpen als het misgaat, terwijl ze geen zicht meer hebben op het bouwproces zelf. Bouwend Nederland heeft er grote problemen mee dat bouwbedrijven vaker voor fouten gaan opdraaien, ook bij professionele opdrachtgevers.

Pilots met de nieuwe opzet brachten ook al veel onvolkomenheden aan het licht. Zo bleek de kwaliteitscontrole ondermaats, die bovendien onbekende

of hoge kosten met zich mee bracht. Bij schaduwcontroles ontdekten gemeenten soms essentiële gebreken. Zo legde Den Haag de bouw stil van een woning wegens instortingsgevaar.

Nieuwe bureaucratie

Punt van zorg is of de private kwaliteitsborgers wel onafhankelijk genoeg zijn. Bij fouten zijn ze volgens hoogle-raar Ira Helsloot aansprakelijk en worden ze uit het systeem van kwaliteitsborging geschrapt. Maar werkt dat wel zo? Als ze ten onrechte een verklaring afgeven dat het bouwwerk voldoet aan de voorschriften, blijft de aannemer aansprakelijk. Ook zullen de borgers hun aansprakelijkheid contractueel proberen te beperken of zich massaal gaan verzekeren. Het wetsvoorstel voorziet wel in een toezichthouder, maar het gevaar is dat vooral nieuwe bureaucratie ontstaat.

Steeds weer blijkt dat bij de bouw betrokken partijen onderling slecht communiceren en niemand verantwoorde-

lijkheid neemt. Het enkel aanscherpen van aansprakelijkheid van aannemers biedt geen soelaas. In een verbeterd wetsvoorstel moeten we verantwoordelijkheden voor bouwkwaliteit bij alle partijen neerleggen, dus de aannemer, maar ook de architect, de ontwerper, de adviseur en de opdrachtgever. Dit kan door wettelijk verplichte verzekeringen voor alle betrokkenen. Bij premiedifferentiatie en een verhoogd eigen risico zullen ze de gevolgen van fouten ook in hun portemonnee voelen. Als verzekeraars op hun beurt kwaliteitstoetsing eisen, ontstaan vanzelf betrouwbare instrumenten van kwaliteitsborging. Dat maakt dan toezicht door een nieuw bestuursorgaan overbodig. Nog een voordeel: gemeentelijke eindcontrole van bouwwerken kan beperkter zijn als kwaliteitsborgers in staat zijn gebleken goed toezicht te kunnen houden. De eindverantwoordelijkheid voor controle van bouwwerken moet namelijk blijven waar ze hoort. Burgers veiligheid bieden is immers een overheidstaak.

Richard Neerlof

hoogleraar bestuursrecht
VU Amsterdam

Stéphanie van Gulijk

universitair hoofddocent
privaatrecht Tilburg University

Schoolfoto, hooguit **dilemma** voor ouders

Jan-Willem Nieuwenhuijsen

oud-(kinder)rechter

Mohamed Ajouaou meent dat de school een morele blunder begaat nu twee leerlingen niet op een schoolfoto zijn gekomen (Opinie, 19 juli). Kennelijk hebben kinderen, naar het oordeel van Ajouaou, recht op een schoolfoto waarop zij te zien zijn. Maar zijn kinderen wel in een rechtstreeks belang geschaad?

De kantonrechter vond kennelijk van wél. Een belang waar een inspanningsverplichting van de school tegenover hoort te staan. En die inspanning was er, oordeelde de rechter, onvoldoende. En het belang is kennelijk ook op geld waardeerbaar.

De grondvraag lijkt niet te zijn of er sprake was van discriminatie. De vraag is: heeft een kind (hebben ouders) een in rechte afdwingbaar recht om op een schoolfoto te staan? Begaat een school een blunder – een morele blunder zelfs

– als dat niet het geval is? Dat gaat mij te ver. De ouders zeiden tegen de kantonrechter: “.... niet te kunnen uitleggen waarom hun dochter van 5 niet op de foto staat”. Wel, opvoedkundig is dat erg eenvoudig: “Mamma en pappa maakten een andere keuze. Je ging naar het Offerfeest”. “Is dat belangrijker dan de foto, mamma?” “Ja, dat vinden wij!” Kinderen kunnen prima leren dat zij in een wereld leven waar belangen niet altijd parallel lopen. Ze maken een kwestie alleen groot als hun ouders die uitvergroten. ‘Een schoolvoorbeeld van discriminatie’

Zullen we het liever op school bespreken dan naar de rechter te gaan?

noemt de advocaat van de ouders dit. En zo is ‘discriminatie’ aan inflatie onderhevig. Er zijn in Nederland tal van religies met belangrijke feestdagen. Joden, bahai’s, hindoes..... In Nederland is een aantal vrije dagen wettelijk vastgelegd op basis van de christelijke agenda. Met islamitische feestdagen zijn we (nog?) niet zover. Het is het goede recht van islamitische ouders om – binnen de grenzen van de leerplichtwet – hun kinderen aan feestdagen te laten deelnemen.

Dit levert hooguit een moreel dilemma op voor de ouders: wat te kiezen? Valt het een met het ander te combineren? Een moreel dilemma voor de school zie ik hier niet in. Laat staan dat er sprake is van een ‘morele blunder’. Zullen we toch vooral zó met elkaar omgaan in Nederland dat we niet van een klein kinderleed een grote ouderboosheid maken? En het liever op school bespreken, dan naar de kantonrechter te gaan? Om bij de rechter – wat was het? – 10.000 euro te vragen? Een morele blunder?

VOOR AL UW VRAGEN

WWW.TROUW.NL/SERVICE

Adres: Trouw, Jacob Bontiusplaats 9, 1018 LL Amsterdam of via telefoonnummer 020-5629444
Bezorgklachten: ga naar www.trouw.nl/bezorging, bel het telefoonnummer: 088-0561599 (ma-vr van 7.00-12.00 uur, zat van 8.00-12.00 uur), of via twitter @webcare_trouw
Gaaf u op vakantie of verhuizen? U kunt dit doorgeven aan lezersservice: www.trouw.nl/service of via twitter of via het telefoonnummer 088-0561588
Redactie: redactie@trouw.nl of secretariaat@trouw.nl. U kunt een opinieartikel opsturen naar opinie@trouw.nl, een lezersbrief naar lezers@trouw.nl
Website: www.trouw.nl
Volg Trouw ook op Twitter: via @trouw of Facebook: www.facebook.com/trouw.nl
Familieberichten: www.familieberichtenonline.nl of per mail familieberichtentrouw@persgroep.nl of telefonisch 088-5722889 (ma-vr van 9.00-15.00 uur, zondag van

16.00-18.00 uur). Vermeld svp altijd een telefoonnummer waarop u bereikbaar bent.

Advertenties: www.persgroepadvertising.nl of via telefoonnummer 088-5722888.

Een mini plaats kan via rubrieken@persgroep.nl

Auteursrechten: Alle auteursrechten en databankrechten van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Trouw, cq de makers. Zie voor de volledige tekst: www.trouw.nl/service

Privacy: De Persgroep legt van abonnees de gegevens vast voor de uitvoering van de abonnementsovereenkomst. Ook kunnen deze gegevens worden gebruikt om u te informeren over relevante diensten en producten van Persgroep Nederland. Als u op deze informatie geen prijs stelt, dan kunt u een formulier aanvragen bij Klantenservice Trouw, postbus 859, 1000AW, Amsterdam. Zie voor volledige tekst: www.trouw.nl/service